

Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	AZLL 207 Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi 3 (XVII əsrdən XIX əsrin I yarısındanək) 3 kredit 6 AKTS
	Departament	Dillər və ədəbiyyatlar
	Program (bakalavr, magistr)	Bakalavr
	Tədris semestri	2025/2026-cı tədris ilinin payız semestri
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	Dos. Xatirə Yusifova
	E-mail:	yusifova.xatira@mail.ru
	Telefon:	
	Mühazirə otağı/Cədvəl	Nərimanov korpusu
	Məsləhət saatları	Tələbələrlə razılaşdırılmış vaxtda
Prerekvizitlər	AZLL 109 Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi-2	
Tədris dili	Azərbaycan dili	
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Məcburi	
Dərsliklər və əlavə ədəbiyyat	Dərsliklər: 1. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (6 cildə), c.III, B. 2009. 2. Əlyar Səfərli, Xəlil Yusifov. Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı (dərslik) Bakı, Maarif, 1998. 3. Xeyrulla Məmmədov. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, 2006, 212 s. 4. F. Qasımzadə. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (dərslik) Maarif nəşriyyatı, Bakı, 1974, 488 s. Əlavə ədəbiyyat: 1. Qarayev N. "XIX əsr Azərbaycan ədəbi məclisləri" Bakı, Nurlan, 2012 s. 325 2. Quliyeva M. Klassik Şərq poetikası. Bakı, Yazıçı, 1991 3. Quliyeva M. Şərq poetikasının əsas kateqoriyaları. Bakı, Maarif, 2010 4. Paşa Kərimov. XVII əsr anadilli Azərbaycan poeziyası (İcmal və portret oçerklər), Bakı, "Nurlan", 2012. s. 200 5. Paşa Kərimov. XVII əsr anadilli Azərbaycan lirikası. Bakı, "Elm və Təhsil", 2012. s.354 6. F. Köçərli. Azərbaycan ədəbiyyatı (iki cildə), I cild, Bakı, Elm, 1978, 600 s. 7. F. Köçərli. Azərbaycan ədəbiyyatı (iki cildə), II cild, Bakı, Elm, 1981, 460 s. 8. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. (6 cildə) III c., Bakı, Elm nəşr., 2009, 754 s. 9. Y. Qarayev. Realizm: sənət və həqiqət. "Elm" nəşriyyatı, Bakı, 1980, 258 s. Qaynaqlar: 1. Azərbaycan klassik ədəbiyyatından seçmələr (3 cildə). I, II və III cildlər. Bakı, "Şərq-Qərb", 2005. 2. Məhəmməd Əmani. Əsərləri. Bakı, "Şərq-Qərb", 2005 3. Fədai. "Bəxtiyarname". Bakı, "Şərq-Qərb", 2006. 4. Məsihi. "Vərqa və Gülşə", Bakı, "Şərq-Qərb", 2005. 5. Saib Təbrizi. Seçilmiş əsərləri, Bakı, "Şərq-Qərb", 2006 6. Qövsi Təbrizi. Divanı. Bakı, Elm, 2012. 7. Molla Vəli Vidadi. Əsərləri Bakı, Öndər nəşriyyat, 2004. 8. Molla Pənah Vəqif. Əsərləri Bakı, "Şərq-Qərb", 2004.	

	9. A. Bakıxanov. Seçilmiş əsərləri. Bakı, “Şərq-Qərb”, 2005. 10. Qasım Bəy Zakir. Əsərləri. Bakı, “Şərq-Qərb”, 2006		
Tədris metodları	Mühazirə	+	
	Qrup müzakirəsi	+	
	Praktiki tapşırıqlar	+	
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)
	Aralıq imtahanı		30
	Fəallıq		5
	Kuizlər		5+5
	Layihə		10
	Final imtahanı		40
	Davamiyyət		5
	Yekun		100
Kursun təsviri	Kursda XVII əsrdən başlamış XIX əsrin II yarısınaqədər Azərbaycan ədəbiyyatının inkişaf istiqamətlərinə, əsas yaradıcı simalarının yaradıcılığına diqqət yetiriləcəkdir. Bu dövrdə yazılı və şifahi ədəbiyyatın bir-birinə təsiri, klassik ədəbi ənənələrin davamı ilə yanaşı ədəbiyyatda yeni meyllərin yaranması və inkişafı konkret bədii nümunələr əsasında izlənəcəkdir.		
Kursun məqsədləri	Kursun məqsədi XVII əsrdən XIX əsrin II yarısınaqədər olan dövrdə Azərbaycan ədəbiyyatının inkişafını tarixi ardıcılıqla öyrənmək üçün tələbələrə yardımçı olmaq, konkret bədii mətnlərin təhlili ilə bu mərhələdə ortaya çıxan yeni ədəbi meyllər barədə tələbələrdə ədəbiyyat tariximizin gələcək dövrlərini mənimsəmək üçün onlarda elmi baza formalaşdırmaqdır.		
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	Kursun sonunda tələbələr Azərbaycan ədəbiyyatının XVII əsr və XIX əsrin birinci yarısınaqədər olan dövrdəki ədəbi şəxsiyyətlərin həyat və yaradıcılıqları haqqında məlumat əldə edəcək, ayrı-ayrı ədəbi şəxsiyyətlərin konkret əsərləri ilə tanış olacaq, bu nümunələrin bədii mətnləri üzərində işləyəcək, ədəbiyyatımızda yaranan yeni meyllər barədə məlumat əldə edəcək, ədəbiyyat tariximizin növbəti mərhələsini daha yaxşı mənimsəmək üçün elmi baza qazanacaqlar.		
Qaydalar (tədris siyasəti və davranış), qiymətləndirmə meyarları	Fəallıq - Fəallığa görə veriləcək bal tələbənin müzakirələrdə iştirakına, mətn təhlilində göstərdiyi fəallığa, semestr boyu həftəlik dərş proqramına hazırlaşmalarına, yeni və əlavə ədəbiyyatlara göstərdiyi marağa görə veriləcəkdir. Semestr boyunca izlənilərək final imtahanından əvvəl bal yazılacaqdır. Davamiyyət - Davamiyyətə görə bal verilməsində tələbənin dərşdə ardıcıl iştirakı və dərşdə özünü qaydalara uyğun aparması nəzərə alınacaqdır. Semestr boyunca qeydiyyat aparılaraq final imtahanından əvvəl bal yazılacaqdır. Tələbə dərşdə 25% iştirak etməzsə imtahana buraxılmayacaq. Kuizlər - Semestr ərzində magistrantın bilik səviyyəsinin ölçülməsi üçün keçirilmiş mövzuları əhatə edəcək şəkildə test/açıq sual formasında keçiriləcəkdir. Midterm və final imtahanlarından əvvəl keçirilmiş mövzuları üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsinə görə 5 bal dəyərində keçiriləcəkdir. Layihə - Tədqiqat xarakterli layihə İmtahan haqqında 1. İmtahana hazırlaşarkən dərşlərdə götürülmüş qeydləri öyrənməklə yanaşı, dərşin iş planında göstərilmiş ədəbiyyatlara, o cümlədən başqa mənbələrə də müraciət etmək lazımdır.		

		2. İstifadə ediləcək ədəbiyyatın bir qismi tərəfimizdən təmin ediləcəkdir. 3. Aralıq və final imtahanlarının hər ikisində suallar test və ya klassik ola bilər.	
Cədvəl			
Həftə	Tarix (planlaşdırılmış)	Fənnin mövzuları	Dərslik/Tapşırıqlar
1.		XVI əsrin sonu XVII əsrin əvvəllərində Azərbaycanda siyasi şərait, mədəniyyət və ədəbiyyatın vəziyyəti. M Əmani və Fədainin yaradıcılığı haqqında	Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (6 cildə), c.III, B. 2009, s. 444-535. Ə. Səfərli, X. Yusifov. Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, Maarif, 1998, s. 288-308
2.		Məsihinin “Vərqa və Gülşə” əsərinin mövzusu, məzmunu və bədii xüsusiyyətləri. Əsərdəki əsas obrazların təhlili. Bədii mətn üzərində iş.	Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (6 cildə), c.III, B. 2009, s. 565-581. Ə. Səfərli, X. Yusifov. Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, Maarif, 1998, s. 308-321
3.		Saib Təbrizinin həyatı və lirikası. Lirikasının mövzu dairəsi, bədii xüsusiyyətləri.	Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (6 cildə), c.III, B. 2009, s. 581-602. Ə. Səfərli, X. Yusifov. Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, Maarif, 1998, s. 321-332
4.		Qövsü Təbrizinin lirikası, mövzu dairəsi, ideya-bədii xüsusiyyətləri.	Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (6 cildə), c.III, B. 2009, s. 602-623. Ə. Səfərli, X. Yusifov. Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, Maarif, 1998, s. 332-340
5.		Məhcur Şirvani və onun “Qisseyi-Şirzad” əsəri. Məhəmmədin “Şəhriyar” dastanı. Əsərin məzmunu, ideyası, bədii xüsusiyyətləri.	Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (6 cildə), c.III, B. 2009, s. 492-503. Ə. Səfərli, X. Yusifov. Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, Maarif, 1998, s. 340-

			346; 374-385
6.		Molla Vəli Vidadinin həyatı, fəaliyyəti və yaradıcılığı barədə ümumi məlumat. Lirikasının mövzu dairəsi, bədii xüsusiyyətləri.	Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (6 cildə), c.III, B. 2009, s. 634-650. Ə. Səfərli, X. Yusifov. Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, Maarif, 1998, s. 346-357
7.		Molla Pənah Vaqifin həyatı, fəaliyyəti və yaradıcılığı barədə. Lirikasının əsas xüsusiyyətləri barədə. M. P. Vaqifin Azərbaycan realizminin təşəkkülündə və ədəbi dilimizin inkişafında rolu. XIX əsrin əvvəllərində Azərbaycanda siyasi şərait və ədəbi-mədəni mühit haqqında. Yazılı ədəbiyyatda aşiq şer tərz.	Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (6 cildə), c.III, B. 2009, s. 650-679. Ə. Səfərli, X. Yusifov. Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, Maarif, 1998, s. 357-374 Xeyrulla Məmmədov. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, 2006, s. 10-17.
8.		Aralıq imtahanı	
9.		Klassik yazılı ədəbiyyatın inkişaf xüsusiyyətləri. Heyran xanım Dümbuli və Ə. Nəbatinin həyatı və yaradıcılığı.	F. Qasımzadə. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (dərslük) Maarif nəşriyyatı, Bakı, 1974, s. 10-32; 32-83; 83-106,
10.		A. Bakıxanovun həyatı, fəaliyyəti və yaradıcılığı barədə. "Gülüstani-İrəm", "Kitabi-Əsgəriyyə", "Nəsihətlər" əsərlərinin mövzusu və məzmunu, ideya baxımından təhlili	Xeyrulla Məmmədov. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, 2006, s. 18-49; F. Qasımzadə. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (dərslük) Maarif nəşriyyatı, Bakı, 1974, s. 129-166
11.		Mirzə Şəfi Vazehin həyatı, yaradıcılığı haqqında. İ. Qutqaşının həyatı, fəaliyyəti və yaradıcılığı haqqında. "Rəşid bəy və Səadət xanım" əsərinin mövzusu, məzmunu və ideyası.	Xeyrulla Məmmədov. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, 2006, s. 74-83. F. Qasımzadə. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (dərslük) Maarif nəşriyyatı, Bakı, 1974, s. 166-183; 183-191
12.		Xurşud Banu Natəvanın lirikası, qəzəllərinin ideya-bədii xüsusiyyətləri. Mətn üzərində iş.	F. Qasımzadə. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı

		XIX əsrin I yarısında satirik poeziya haqqında ümumi məlumat.	tarixi (dərslük) Maarif nəşriyyatı, Bakı, 1974, s. 236-253; 191-206
13.		Qasım bəy Zakirin həyatı, yaradıcılığı və lirikası haqqında. Şairin satiraları, ictimai məzmunlu şeirləri.	Xeyrulla Məmmədov. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, 2006, s. 49-74. F. Qasımzadə. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (dərslük) Maarif nəşriyyatı, Bakı, 1974, s. 206-236
14.		XIX əsrin 50-60-cı illərində Azərbaycanın iqtisadi-mədəni həyatının xülasəsi. Bu dövrdəki ədəbi mühit. Klassik poeziyanın durumu. Mərsiyə şeri.	F. Qasımzadə. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (dərslük) Maarif nəşriyyatı, Bakı, 1974, s. 236-253
15.		Azərbaycanda maarifçilik hərəkatı. Maarifçi-realist ədəbiyyatın güclənməsi.	Y. Qarayev. Realizm: sənət və həqiqət. "Elm" nəşriyyatı, Bakı, 1980, s. 56-73
16.		Final imtahanı	